

V Bruseli 11. decembra 2018
(OR. en)

15462/18

UD 326
SAN 467
COPEN 442
DROIPEN 209
ENFOCUSTOM 270

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	7. decembra 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 846 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU Druhý akčný plán na boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami na obdobie 2018 – 2022

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 846 final.

Príloha: COM(2018) 846 final

V Bruseli 7. 12. 2018
COM(2018) 846 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU**

**Druhý akčný plán na boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami na
obdobie 2018 – 2022**

Druhý akčný plán na boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami na obdobie 2018 – 2022

Úvod

Nezákonný obchod s tabakovými výrobkami bol pre EÚ a členské štáty istý čas veľkým problémom, a to z dôvodu fiškálnych, zdravotných i bezpečnostných rizík. S cieľom bojovať proti tomuto javu prijala EÚ pred piatimi rokmi komplexnú stratégiu¹. Zároveň predložila svoj prvý akčný plán,² ktorý sa vykonával v úzkej spolupráci s členskými štátmi.

V máji 2017 Komisia predložila správu³ o pokroku pri vykonávaní stratégie a akčného plánu. V správe sa v podstate konštatuje, že napriek mnohým opatreniam prijatým od roku 2013 sú problémy spojené s nezákonným obchodom s tabakovými výrobkami v súčasnosti rovnako znepokojivé ako v minulosti. EÚ a jej členské štáty nemajú inú možnosť ako naďalej odhodlane riešiť hrozbu súvisiacu s nelegálnymi tabakovými výrobkami a jej meniace sa vzorce. V tomto zmysle zostala stratégia z roku 2013 relevantná vďaka kombinácii silných legislatívnych odpovedí, rázneho presadzovania práva a posilnenej spolupráce na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni. Komisia dospela k záveru, že na základe tejto analýzy a ďalšieho dialógu so zainteresovanými stranami ukončí svoje vyhodnotenie súčasnej stratégie a rozhodne o primeraných nadväzujúcich opatreniach v roku 2018.

Správu podporili závery Rady prijaté 7. decembra 2017, v ktorých sa tiež určili priority ďalšej činnosti členských štátov v tejto oblasti. Komisia zároveň pokračovala v technických diskusiách s členskými štátmi v príslušných skupinách odborníkov a pracovných skupinách v Rade. Okrem toho sa 23. marca 2018 konzultovalo so zainteresovanými stranami počas verejnej konferencie *„Boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami – Perspektíva zainteresovaných strán“* organizovanej spoločne s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom. Na tomto podujatí sa zúčastnili zainteresované strany reprezentujúce širokú škálu vládnych, spoločenských, podnikateľských i akademických hľadísk.

Európsky parlament pri viacerých príležitostiach poukázal na vážne obavy vyplývajúce z nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami, a najmä na fenomén protizákonnej výroby a dovozu cigariet⁴, najnovšie aj v uznesení Európskeho parlamentu z 3. mája 2018 o výročnej správe za rok 2016 o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom⁵. Táto správa vo veľkej miere potvrdzuje predchádzajúce uznesenie Európskeho parlamentu z marca 2016, v ktorom sa požaduje najmä akčný plán na boj proti nezákonnému obchodu s takýmito výrobkami⁶.

Konzultácie poukázali na to, že boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami je naďalej spoločnou obavou mnohých zainteresovaných strán a že otázky uvedené v správe Komisie z roku 2017 sa vcelku považujú za relevantné.

¹ COM(2013) 324 final zo 6. júna 2013.

² SWD(2013) 193 final zo 6. júna 2013.

³ COM(2017) 235 final z 12. mája 2017.

⁴ Ide o „značky“, ktoré nie sú prepojené s etablovanými subjektmi a zvyčajne nevyužívajú zákonnú distribučnú sieť v EÚ. Takéto výrobky sa väčšinou vyrábajú mimo EÚ. Prehľad hlavných kategórií nezákonných tabakových výrobkov sa uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD (2016) 44 final z 24. 2. 2016 na stranách 11 – 12.

⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu z 3. mája 2018 [2017/2190(INI)].

⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. marca 2016 [2016/2555(RSP)].

Druhý akčný plán na boj proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami na obdobie 2018 – 2022

Na základe rôznych príspevkov a vzhľadom na trvalú povahu problému nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami sa Komisia rozhodla predložiť nový akčný plán. Tento akčný plán vychádza z analýzy stratégie z roku 2013 a zabezpečuje kontinuitu, keďže jeho cieľom je naďalej sa zameriavať na protokol k Rámcovému dohovoru o kontrole tabaku (RDKT)⁷ na celosvetovej úrovni, ako aj na úspešné uplatňovanie nového systému EÚ na vysledovateľnosť tabakových výrobkov v EÚ⁸. Tieto dve položky zostanú z dlhodobého hľadiska kľúčovými prvkami politickej činnosti EÚ v tejto oblasti. Okrem toho sa ako v predchádzajúcom akčnom pláne aj v tomto pláne predkladajú politické i operačné opatrenia na presadzovanie práva, keďže len ich kombinácia môže viesť k udržateľnému obmedzeniu nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami.

Zároveň je cieľom tohto akčného plánu na základe analytickej aktualizácie uvedenej v správe o pokroku z roku 2017 ďalej posilniť stratégiu EÚ v niektorých ohľadoch. Jeho cieľom je najmä systematickejšie riešiť nezákonný obchod s tabakovými výrobkami z hľadiska trhu, pričom vychádza zo skutočnosti, že čierny trh s týmito výrobkami, napr. s cigaretami, funguje, pretože existujú predajcovia a kupujúci takýchto výrobkov. V tejto súvislosti obsahuje tento akčný plán viacero iniciatív, ktoré sú určené na obmedzenie ponuky nezákonných tabakových výrobkov alebo dopytu po nich.

V druhom akčnom pláne sa preto navrhuje systematickejšie

- v plnej miere využívať potenciál nového protokolu k RDKT ako globálneho nástroja a fóra na obmedzenie nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami prevzatím vedúcej úlohy pri jeho vykonávaní v nadväznosti na nadobudnutie platnosti protokolu z 25. septembra 2018;
- zapojiť kľúčové zdrojové a tranzitné krajiny do spolupráce prostredníctvom rôznych rámcov dostupných pre EÚ, a tým obmedziť aktuálne dodávky na našich hraniciach;
- zamerať sa na niektoré z kľúčových vstupných materiálov používaných pri nezákonnej výrobe tabakových výrobkov, a to od surového tabaku a cigaretových filtrov po výrobné a baliace zariadenia; a
- zvýšiť povedomie spotrebiteľov o nebezpečenstvách spojených s nákupom nezákonných tabakových výrobkov a priamych spojeniach s organizovaným zločinom s cieľom znížiť dopyt.

⁷ <http://www.who.int/fctc/protocol/en/>

⁸ Systém EÚ na vysledovateľnosť tabakových výrobkov je prvým regionálnym systémom svojho druhu a bude sa uplatňovať na všetky tabakové výrobky vyrobené v EÚ, ako aj na tabakové výrobky vyrobené mimo EÚ, ktoré sa uvádzajú na trh EÚ. Umožňuje monitorovať súčasnú lokalizáciu výrobku v rámci dodávateľského reťazca, vytvoriť časový a lokalizačný záznam v súvislosti so všetkými pohybmi tohto výrobku (vyhľadávanie), ako aj identifikovať predchádzajúce lokalizácie výrobku s cieľom overiť jeho cestu späť do miesta pôvodu (sledovanie). Prehľad revízie smernice o tabakových výrobkoch (2014/40/EÚ) z 3. 4. 2014 možno nájsť na stránke https://ec.europa.eu/health/tobacco/tracking_tracing_system_en

Keďže nezákonný obchod s tabakovými výrobkami je neprehľadnou, ako aj neustále sa vyvíjajúcou činnosťou, v tomto akčnom pláne sa v neposlednom rade navrhuje aj naďalej investovať do zhromažďovania a analýzy informácií ako základu pre účinné zacielenie politických a operačných opatrení.

Mnohé z opatrení navrhovaných v akčnom pláne z roku 2013, ako aj v tomto dokumente sa priamo a často predovšetkým zameriavajú na nezákonnú výrobu a dovoz cigariet. Túto otázku možno ilustrovať jedným príkladom: mnohé výrobky, ktoré sú v EÚ označené ako výrobky pochádzajúce z nezákonnej výroby a dovozu cigariet, sú vo svojich príslušných krajinách pôvodu zákonnými výrobkami. Ak by všetky tieto krajiny uplatňovali pravidlá stanovené v protokole k RDKT, najmä systém vyhľadávania a sledovania, ktorý sa podľa tohto protokolu vyžaduje, podstatne by sa znížili dodávky nezákonných cigariet na trh EÚ. Operačné opatrenia a opatrenia zamerané na stranu dopytu by mali takisto výrazný dosah na obchod s cigaretami určenými pre čierny trh.

Preskúmanie a monitorovanie

Päť rokov po predložení komplexnej stratégie na zintenzívnenie úsilia v boji proti nezákonnému obchodu s tabakovými výrobkami, ako aj sprievodného akčného plánu, a na základe prvej správy o týchto iniciatívach predloženej v máji 2017 je tento druhý akčný plán navrhnutý tak, aby pokrýval podobné obdobie.

Komisia bude monitorovať vykonávanie tohto akčného plánu, ako aj budúci vývoj nezákonného obchodu s tabakovými výrobkami, a naďalej každoročne predkladať členským štátom správy o pokroku.